

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

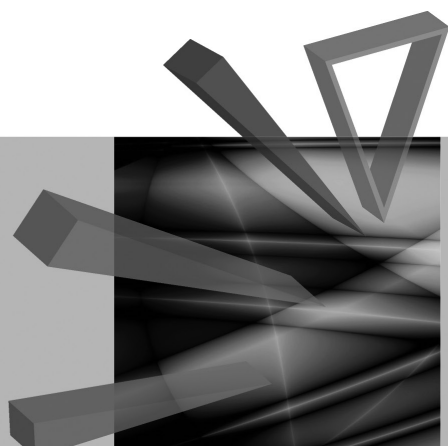
RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

315

Integracja i kryzysy na lokalnych i globalnych rynkach we współczesnym świecie

Tom 1

Redaktorzy naukowi

Jan Rymarczyk

Małgorzata Domiter

Wawrzyniec Michalczyk

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2013

Redakcja wydawnicza: Anna Grzybowska, Aleksandra Śliwka

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: K. Halina Kocur

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się

na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie

wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław 2013

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-400-4 (tom 1)

ISBN 978-83-7695-327-4 (całość)

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	11
Franciszek Adamczuk , Współpraca gospodarcza na pograniczu polsko-czeskim – aspekty przestrzenne i instytucjonalne.....	13
Marzena Adamczyk , Rola Rady Stabilności Finansowej w zapobieganiu kryzysom finansowym.....	24
Eric Ambukita , Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w województwie wielkopolskim	33
Anna Barwińska-Małajowicz , Absolwenci szkół wyższych w kontekście (nie)dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców. Analiza porównawcza na przykładzie wybranych regionów w Polsce i Niemczech	43
Zbigniew Bentyn , Kryzys polityczny i jego logistyczne konsekwencje dla międzynarodowej sieci dostaw	54
Zbigniew Binek , Minimalizacja kosztów wprowadzenia euro w Polsce – doświadczenia krajów wchodzących do Unii Europejskiej w 2004 roku oraz rozwiązania własne	64
Joanna Bogolębska , Doświadczenia gospodarki światowej ze stanami globalnych nierównowag płatniczych w kontekście ich kryzysogenności.....	74
Jarosław Brach , Pozycja polskich międzynarodowych drogowych przewoźników ładunków na europejskim rynku drogowego międzynarodowego transportu towarowego – przyczyny sukcesu	85
Magdalena Broszkiewicz , Kreowanie wartości dla akcjonariuszy jako instrument rozwoju i kształtowania atrakcyjności inwestycyjnej współczesnych rynków kapitałowych.....	105
Dominika Brzęczek-Nester , Pozycja konkurencyjna polskiego przetwórstwa przemysłowego w kontekście wyników handlu zagranicznego w latach 2006-2011	115
Katarzyna Brzozowska , Wpływ kryzysu finansowego na otoczenie regulacyjne biznesu we Włoszech	125
Katarzyna Bujan , <i>Cash pooling</i> jako instrument zarządzania płynnością finansową w transnarodowych korporacjach	135
Ignacy H. Chrzanowski , NAFTA jako alternatywna forma integracji gospodarczej. Z perspektywy krajów postkomunistycznych	144
Anna Chrzęściewska , Determinanty rozwoju bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indiach.....	157
Anna Czech , Kryzysy energetyczne we współczesnym świecie	167
Wioletta Czemiel-Grzybowska , Źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw w Europie w warunkach kryzysu	175

Katarzyna Czerewacz-Filipowicz , Polityka antykryzysowa Federacji Rosyjskiej na obszarze Euroazjatyckiej Wspólnoty Gospodarczej	184
Małgorzata Czermińska , Swobody rynku wewnętrznego oraz wspólna polityka konkurencji Unii Europejskiej a konkurencyjność przedsiębiorstw...	195
Małgorzata Domiter , Znaczenie globalnych reguł prowadzenia wymiany handlowej ze szczególnym uwzględnieniem KNU dla krajów rozwijających się	208
Jerzy Dudziński , Uwagi o działalności inwestorów finansowych na rynkach towarowych.....	223
Bartosz Fortuński , Czy energetyka światowa integruje się z założeniami polityki energetycznej Unii Europejskiej?.....	234
Elżbieta Golemska , Nowe metody zarządzania logistyką międzynarodową w procesie umiędzynarodawiania polskich przedsiębiorstw	244
Eugeniusz Gostomski , Proces tworzenia unii bankowej w krajach Eurolandu	256
Małgorzata Graćik-Zajackowski , <i>Fair trade</i> : szansa czy zagrożenie dla rozwoju krajów Południa?	267
Tomasz Gutowski , Bezpośrednie inwestycje zagraniczne jako główny sposób inwestowania korporacji transnarodowych w Polsce	277
Marcin Haberla, Sebastian Bobowski , Od uniwersytetu średniowiecznego do uniwersytetu trzeciej generacji	287
Rafał Hryniewiecki , Dyplomacja energetyczna – pomiędzy teorią a praktyką	298
Małgorzata Janicka , Liberalizacja przepływów kapitałowych wobec ewolucji międzynarodowego systemu walutowego	308
Anna H. Jankowiak , Japoński model komunikacji biznesowej a otwarcie japońskiej gospodarki na globalizację	319
Dorota Jankowska, Agnieszka Majka , Zmiany na lokalnych rynkach pracy województwa podkarpackiego w aspekcie przeobrażeń trójsektorowej struktury zatrudnienia	327
Dorota Jarema , Odpowiedź ASEM na światowy kryzys finansowy	337
Bohdan Jeliński , Fundamentalne konsekwencje kryzysu gospodarki globalnej	346
Ewa Klima, Magdalena Rosińska-Bukowska , Kryzys finansowy 2008 – analiza percepcji kryzysu przez społeczeństwo europejskie	357
Barbara Klimas , Kryzys państwa opiekuńczego i trudności w ograniczaniu społecznych funkcji państwa	368
Artur Klimek , Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych z krajów wschodzących do Polski	378
Karolina Klupś , Przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Ukrainie oraz ukraińskich inwestycji zagranicznych w latach 2004-2013	388
Agnieszka Kłysik-Uryszek , Wpływ kryzysu na aktywność międzynarodową przedsiębiorstw polskich	400
Agnieszka Konopelko , Polityka Unii Europejskiej wobec krajów regionu Kaukazu Południowego w kontekście globalnego kryzysu finansowego ..	410

Radosław Koszewski , Wykorzystanie zbiorów rozmytych w selekcji kandydatów do aliansu	421
Patrycja Krawczyk , Wpływ kryzysu rynków finansowych i bankowych w XXI wieku na ocenę ratingową wybranych państw	429
Anetta Kuna-Marszałek , Budowa powiązań nauki z biznesem – przegląd badań.....	439
Jarosław Kuśpit , Efekty ekonomiczne Europejskiej Polityki Sąsiedztwa Unii Europejskiej wobec państw Europy Wschodniej w okresie kryzysu gospodarczego	450
Aleksandra Kuźmińska-Haberla , Kraj pochodzenia produktu we współczesnej gospodarce.....	459
Małgorzata Stefania Lewandowska, Tomasz Gołębiowski , Innowacyjność a konkurencyjność międzynarodowa polskich przedsiębiorstw przemysłowych. Wyniki badań.....	469
Marek Maciejewski , Wiarygodność kredytowa państw w obliczu kryzysu finansów publicznych	480
Agnieszka Majka , Zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa podkarpackiego.....	493
Dominika Malchar-Michalska , Międzynarodowy handel zbożem w krajach o niskim dochodzie i deficycie żywnościowym w obliczu światowego wzrostu cen żywności w latach 2006-2011	502
Arkadiusz Malkowski , Rola zarządzania strategicznego w budowaniu konkurencyjnego regionu transgranicznego na przykładzie Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013	513
Arkadiusz Malkowski, Agnieszka Malkowska , Creating a competitive region on the example of Pomerania Euroregion	523
Witold Małachowski , Polityka antykryzysowa Niemiec a integracja europejska	533
Jakub Marszałek , Emisja obligacji zamiennych w warunkach światowego kryzysu finansowego	545
Grzegorz Mazur , Nowy kształt powszechnego systemu preferencji celnych Unii Europejskiej	555
Lidia Mesjasz , Doświadczenia historyczne w zakresie niewypłacalności państw – wnioski dla współczesnej polityki gospodarczej.....	566
Joanna Michalczyk , Główne przesłanki bezpieczeństwa żywnościowego Polski i próba jego pomiaru.....	577
Wawrzyniec Michalczyk , Znaczenie wymiany wewnątrzgałęziowej w polskim handlu zagranicznym towarami rolno-spożywczymi	592
Bartosz Michalski , Zaawansowanie technologiczne polskiego eksportu w pierwszej dekadzie XXI wieku	607

Tomasz Michałowski , Kryzys zadłużeniowy w strefie euro a trwałość relacji kursowej euro/frank CFA.....	619
Ewa Mińska-Struzik , Bariery rozwoju eksportu w polskich przedsiębiorstwach wysokiej techniki – wyniki badań własnych	630

Summaries

Franciszek Adameczuk , Economic cooperation in Polish-Czech border – spatial and institutional aspects.....	23
Marzena Adamczyk , The role of Financial Stability Board in preventing financial crises	32
Eric Ambukita , Foreign direct investment in Wielkopolska Voivodeship	42
Anna Barwińska-Małajowicz , High schools graduates in the context of (not) adjusting of educational offer to the employer expectations. Comparative analysis on the example of chosen regions in Poland and Germany	53
Zbigniew Bentyn , The political crisis and its logistic implications for international supply network	63
Zbigniew Binek , Minimizing the costs of introduction of euro in Poland – experience of countries entering the European Union in 2004 and own solutions.....	72
Joanna Bogolebska , The experience of global economy with global imbalances as a crisis-breeding element.....	84
Jarosław Brach , The position of Polish international road freight carriers on the European market of international road freight hauling – reasons behind the success	104
Magdalena Broszkiewicz , Creating value for shareholders as an instrument of growth and development of the investment attractiveness of modern capital markets.....	114
Dominika Brzęczek-Nester , Competitive position of Polish manufacturing in the context of foreign trade performance in the period 2006-2011	124
Katarzyna Brzozowska , The impact of financial crisis on the regulation environment in Italy	134
Katarzyna Bujan , <i>Cash pooling</i> as a tool for liquidity management in transnational corporations	143
Ignacy H. Chrzanowski , NAFTA as an alternative form of economic integration. From the perspective of the post-communist countries.....	156
Anna Chrzęściewska , Determinants of foreign direct investment development in India.....	166
Anna Czech , Energy crises in contemporary world.....	174
Wioletta Czemiel-Grzybowska , Sources of financing small and medium enterprises in Europe during the crisis	183
Katarzyna Czerewacz-Filipowicz , Anti-crisis policy of the Russian Federation in the area of the Eurasian Economic Community	194

Małgorzata Czermińska , Freedom of the internal market and the common EU competition policy and competitiveness of companies.....	207
Małgorzata Domiter , The importance of global trading rules with special regard to the Most Favoured Nation clause for developing countries.....	222
Jerzy Dudziński , Remarks on financial investors' engagement on commodity markets.....	233
Bartosz Fortuński , Is the global energy integrates with EU energy policy objectives?	243
Elżbieta Golemska , New methods of logistics management in the internationalization of Polish firms.....	255
Eugeniusz Gostomski , The process of creating the banking union in the eurozone	266
Małgorzata Grącik-Zajaczkowski , Fair trade: an opportunity or a threat for the development of the South?	276
Tomasz Gutowski , Foreign direct investments as the main way of transnational corporations' investments in Poland.....	286
Marcin Haberla, Sebastian Bobowski , From the medieval university to the university of the third generation.....	297
Rafał Hryniewiecki , Energy diplomacy – theoretical framework and practical applications	307
Małgorzata Janicka , The liberalization of capital flows in the presence of the evolution of the international monetary system.....	318
Anna H. Jankowiak , Japanese business communication model and the opening of the Japanese economy to the process of globalization	327
Dorota Jankowska, Agnieszka Majka , Changes on the local labor markets of the Podkarpackie Voivodeship in terms of the transformation of the three-sector structure of employment.....	336
Dorota Jarema , ASEM response to the global financial crisis	345
Bohdan Jeliński , Main consequences of global economy crisis	356
Ewa Klima, Magdalena Rosińska-Bukowska , The crisis of 2008 – analysis of European society's perception of the phenomenon.....	367
Barbara Klimas , Crisis of the welfare state and difficulties in limiting the social functions of the state.....	377
Artur Klimek , Inflows of foreign direct investment from emerging economies to Poland.....	387
Karolina Klupś , Foreign direct investment in Ukraine and the Ukrainian foreign investment flows in the years 2004-2013	399
Agnieszka Kłysik-Uryszek , Impact of economic crisis on Polish outward FDI	409
Agnieszka Konopelko , The European Union policy towards the countries of the South Caucasus region in the context of the global financial crisis.....	420
Radosław Koszewski , The use of fuzzy sets in the selection of candidates to an alliance	428

Patrycja Krawczyk , Impact of the crisis on financial and banking markets in the 21 st century on the rating of selected countries.....	438
Anetta Kuna-Marszałek , Building cooperation between science and business – literature review	449
Jarosław Kuśpit , Economic effects of the European Neighborhood Policy of the European Union towards the countries of Eastern Europe during the economic crisis	458
Aleksandra Kuźmińska-Haberla , Country of origin of a product in the modern economy	468
Małgorzata Stefania Lewandowska, Tomasz Gołębiowski , Innovativeness and international competitiveness of Polish industry. Research outcomes	479
Marek Maciejewski , The reliability of the states in the face of public finance crisis	492
Agnieszka Majka , Diversification of investment attractiveness of counties in the Podkarpackie Voivodeship.....	501
Dominika Malchar-Michalska , International cereal trade in Low-Income Food-Deficit Countries in the context of the world food price surge 2006-2011 ..	512
Arkadiusz Malkowski , Strategic management in building the competitive region on the example of Cross-border Co-operation Operational Programme of the Republic of Poland and the Czech Republic 2007-2013....	522
Arkadiusz Malkowski, Agnieszka Malkowska , Budowa konkurencyjnego regionu na przykładzie Euroregionu Pomerania.....	532
Witold Malachowski , Anti-crisis policy of Germany and European integration	544
Jakub Marszałek , Convertible bonds issuance in the time of world financial crisis	554
Grzegorz Mazur , A new shape of the Generalised System of Preferences of the European Union	565
Lidia Mesjasz , State insolvency – historical experience and lessons for current economic policy.....	576
Joanna Michalczyk , Main determinants of Poland’s food security and an attempt of its measuring	591
Wawrzyniec Michalczyk , The importance of intra-industry exchange in Polish foreign trade in agri-food products	606
Bartosz Michalski , Technological advancement of Polish exports in the first decade of the 21 st century	618
Tomasz Michałowski , Debt crisis in the eurozone and the sustainability of the euro/CFA franc rate.....	629
Ewa Mińska-Struzik , Barriers for exporting activities in Polish high-tech enterprises – own study results	640

Dominika Malchar-Michalska

Uniwersytet Opolski

MIĘDZYNARODOWY HANDEL ZBOŻEM W KRAJACH O NISKIM DOCHODZIE I DEFICYCIE ŻYWNOŚCIOWYM W OBLICZU ŚWIATOWEGO WZROSTU CEN ŻYWNOŚCI W LATACH 2006-2011

Streszczenie: Globalny wzrost cen żywności w latach 2006-2011 jest uznawany za jeden z powodów utrzymania względnie wysokiej liczby niedożywionych na świecie. Jednym z surowców rolnych, którego ceny w największym stopniu wzrastały (szczególnie w sezonie 2010/2011), były zboża. To z kolei miało negatywny wpływ na gospodarstwa domowe w krajach uzależnionych od importu tych dóbr. Celem artykułu jest wskazanie głównych tendencji w handlu międzynarodowym zbożem w latach 2006-2011, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w krajach o niskim dochodzie i deficycie żywnościowym (*Low-Income Food-Deficit Countries*, LIFDC).

Słowa kluczowe: kraje o niskim dochodzie i deficycie żywnościowym, międzynarodowy handel zbożem, światowy wzrost cen żywności.

1. Wstęp

W latach 1991-2001 według danych Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa¹ liczba niedożywionych na świecie wynosiła 919 mln (15% światowej populacji), natomiast w latach 2010-2012 – 868 mln (12% ludzi na świecie). W tym ostatnim okresie najwięcej takich osób zamieszkiwało regiony: południowej Azji – 304 mln osób, wschodniej Azji – 167 mln osób, oraz Afryki Subsaharyjskiej – 234 mln osób². Analizując zmiany Globalnego Indeksu Głodu³, który konstruowany jest na podstawie trzech kryteriów: stopnia niedożywienia, niedowagi oraz śmiertelności dzieci (w wieku do 5 lat), wyraźnie można zauważyć, że globalny problem głodu i ubóstwa nie został trwale rozwiązany⁴.

---

¹ *Food and Agriculture Organization of the United Nations*, FAO.

² <http://www.fao.org/hunger/en/> (pobrano 16.03.2013).

³ *Global Hunger Index*, GHI.

⁴ Szerzej: IFPRI, Concer Worldwide and Welthungerhilfe, *Global Hunger Index. The Challenge of Hunger: Timing Price Spikes and Excessive Food Price Volatility*, Bonn, Washigton, DC, Dublin 2011.

Jednym z czynników, który w ostatnich latach nie pozwolił znacząco zredukować liczby głodujących, jest wzrost cen żywności na rynkach międzynarodowych (światowy kryzys żywnościowy⁵). Jednym z surowców rolnych, którego ceny w największym stopniu wzrosły w latach 2006-2011, były zboża. To z kolei w negatywnym stopniu wpłynęło na gospodarstwa domowe krajów uzależnionych od importu tych dóbr, dla których import tego surowca jest fundamentem krajowego bezpieczeństwa żywnościowego. Dlatego celem artykułu jest wskazanie głównych tendencji w handlu międzynarodowym zbożem w latach 2006-2011 ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w krajach o niskim dochodzie i deficycie żywnościowym⁶. Do analizy wykorzystano dane FAO oraz Centrum Międzynarodowego Handlu⁷.

2. Światowy wzrost cen żywności w latach 2006-2011

Począwszy od 2007 roku⁸ na rynkach międzynarodowych obserwowane są silne wahania cen surowców rolnych⁹. Analizując zmiany w obszarze indeksu cen żywności FAO (*Food Price Index* – FPI), można wskazać, że w latach 2006-2011 jego miesięczne wahania kształtowały się na poziomie ok. 0,83% (dla lat 2006-2012 było to 0,72%, dla 2001-2005 – 0,43%, w okresie styczeń 2006–luty 2013; rys. 1 przedstawia miesięczne wahania cen zbóż – indeksu cen zbóż FAO, *Cereals Price Index* – CPI). Wskaźnik ten podlegał w badanym okresie dość istotnym zmianom a jego średnie miesięczne wahania wynosiły 1,14% (dla lat 2006-2012 było to 1,16%, dla 2001-2005 – 0,34%). Należy podkreślić, iż najwyższy historyczny poziom indeks ten osiągnął w kwietniu 2008 roku – 274,1 punktu, kolejny szczyt przypadł na kwiecień 2011 roku – 265,4 punktu. Miesięczna zmienność indeksu CPI w okresach tych dwóch szczytów – czerwiec 2007-luty 2008 roku – wynosiła 7,22%, a między lipcem 2010 roku i kwietniem 2011 roku – 5,89%¹⁰. Wahania CPI zmniejszyły się w kolejnych miesiącach 2011 roku (nie występowała już tendencja wzrostowa). Wartość CPI ustabilizowała się na względnie wysokim poziomie (w lutym 2013 roku CPI był wyższy o 127,45% w porównaniu do jego poziomu ze stycznia 2006 roku).

Analizując główne tendencje w obszarze popytu i podaży na zboża w sezonach 2005-2013 (zob. tab. 1), można zauważyć, że w latach 2006-2011 nie odnotowano gwałtownych wahań zarówno w produkcji, jak i podaży zbóż, przy czym w okresach poprzedzających dwa szczyty CPI wystąpił spadek produkcji zbóż (sezon poprzedni

⁵ Zob. D. Headey, S. Fan, *Reflections on the Global Food Crisis, How Did It Happen?, How Has It Hurt?, And How Can We Prevent the Next One?*, Research Monograph 165, International Food Policy Research Institute, Washington DC 2010, <http://www.ifpri.org/sites/default/files/publications/rr165.pdf> (pobrano 16.03.2013).

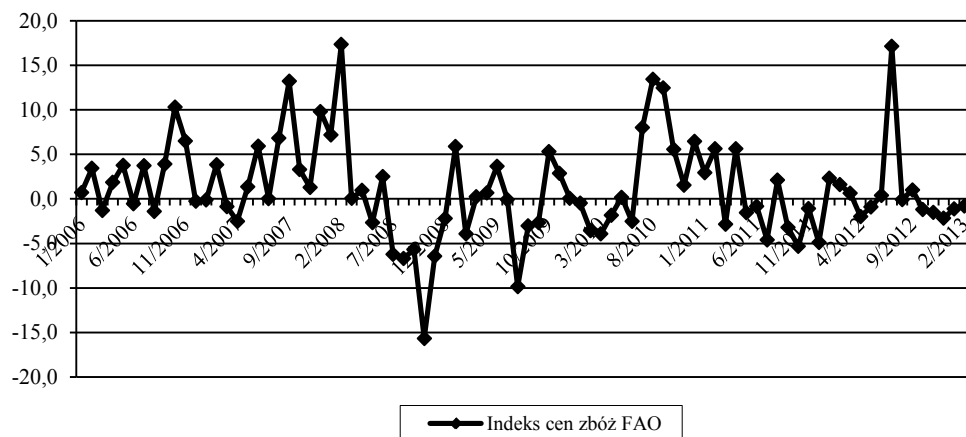
⁶ *Low-Income Food-Deficit Countries*, LIFDC.

⁷ *International Trade Centre*, ITC.

⁸ Już w 2006 roku ceny surowców rolnych wzrastały, niemniej ich eskalacja nastąpiła w 2007 roku.

⁹ Należy dodać, że wysoka zmienność cen jest charakterystyczna dla rynku surowców rolnych.

¹⁰ <http://www.fao.org/worldfoodsituation/wfs-home/foodpricesindex/en/> (pobrano 20.02.2013).

Rys. 1. Miesięczne wahania Indeksu Cen Zbóż FAO w latach 2006-luty 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.fao.org/worldfoodsituation/wfs-home/foodpricesindex/en/> (pobrano 20.02.2013).

Tabela 1. Światowy rynek zbóż w latach 2005/2006-2012/2013 (w mln ton)

Rok	Produkcja*	Podaż**	Wykorzystanie	Handel***
1	2	3	4	5
Zboża ogółem				
2005/06	2052,4	2524,7	2048,2	246,8
2006/07	2020,7	2484,8	2076,7	257,6
2007/08	2136,0	2553,3	2146,1	272,7
2008/09	2288,9	2698,8	2191,1	284,8
2009/10	2266,3	2754,5	2237,6	277,2
2010/11	2259,6	2775,6	2276,7	285,0
2011/12	2349,2	2841,6	2324,9	316,6
2012/13	2302,1	2813,7	2326,5	297,5
Pszemica				
2005/06	625,6	803,3	624,9	111,2
2006/07	601,0	774,2	627,2	113,6
2007/08	611,3	761,6	630,6	112,8
2008/09	683,9	813,9	646,3	140,6
2009/10	685,7	843,8	656,2	130,8
2010/11	655,4	841,9	660,6	125,9
2011/12	700,1	879,9	696,7	147,4
2012/13	662,0	838,4	684,5	136,5

1	2	3	4	5
Ryż				
2005/06	423,7	525,2	419,6	29,1
2006/07	428,1	534,1	425,0	31,7
2007/08	440,3	547,8	434,1	30,0
2008/09	457,9	573,2	443,1	29,6
2009/10	455,1	585,9	448,0	31,3
2010/11	468,0	604,8	459,8	36,3
2011/12	483,2	627,7	468,5	37,8
2012/13	486,9	646,8	475,7	37,0

*produkcja dotyczy roku marketingowego; w przypadku ryżu odnosi się to do ryżu bielonego; **produkcja wraz ze stanem zapasów na początku roku; ***dane dotyczą eksportu w roku marketingowym czerwiec/lipiec (zboża typu pszenica, jęczmień itp.) oraz roku marketingowego styczeń/grudzień dla ryżu.

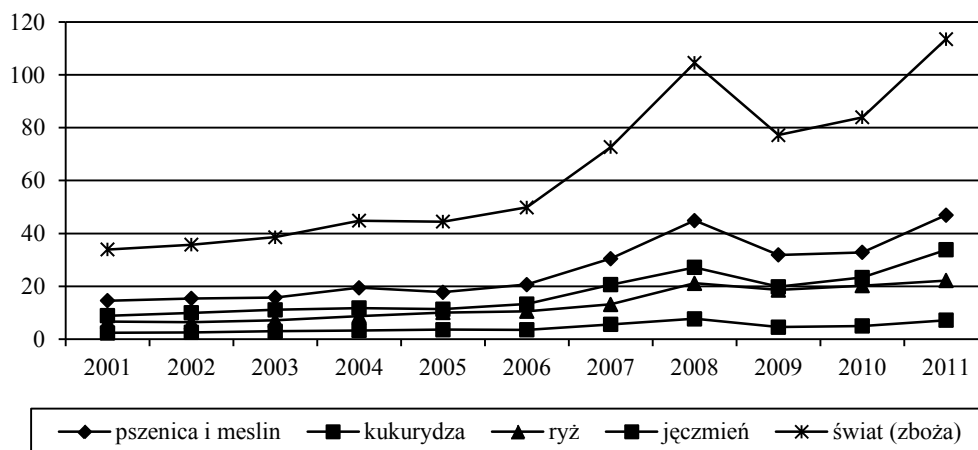
Źródło: <http://www.fao.org/worldfoodsituation/wfs-home/csdb/en/> (pobrano 20.02.2013).

= 100), tj. w sezonie 2005/2006 spadek o 1,1%, 2006/2007 spadek o 1,5%, 2009/2010 spadek o 1% i 2010/2011 spadek o 0,3%. W przypadku poszczególnych rodzajów zbóż zmiany te były następujące: pszenica w sezonie 2005/2006 spadek o 1,1%, 2006/2007 spadek o 3,9%, 2010/2011 spadek o 4,4%; ryż – produkcja w całym okresie stabilnie wzrastała z wyjątkiem sezonu 2009/2010, kiedy to zanotowano spadek o 0,6%. W badanym okresie nie nastąpiły także gwałtowne zmiany w kategorii wykorzystania zbóż – średnioroczne wahania w sezonach od 2005/2006 do 2011/2012 kształtowały się na poziomie ok. 2% (najwyższą dodatnią zmianę odnotowano w sezonie 2007/2008, tj. o 3,3%; sezon poprzedni = 100) w przypadku pszenicy było to 1,7% (najwyższa roczna zmiana w porównaniu do poprzedniego sezonu to 2008/2009 – 2,5%), w przypadku ryżu było to 1,8% (w sezonie 2010/2011 odnotowano najwyższą roczną zmianę, tj. 2,6%).

3. Główne tendencje w handlu zbożem w latach 2006-2011

Światowy wzrost cen żywności, w tym zbóż, wpłynął na handel międzynarodowy surowcami rolnymi. Na rysunku 2 przedstawiono globalny eksport tych dóbr, mających największy udział w światowym obrocie. Średni udział poszczególnych zbóż w eksporcie tego surowca ogółem (w latach 2006-2011) wynosił: pszenica i meslin (kod CN: 1001) – 41,3%, kukurydza (1005) – 27,4%, ryż (1006) – 21,3%, jęczmień (1003) – 6,7%, sorgo (1007) – 1,4%, owies (1004) – 0,9%, gryka, proso i ziarno mozgi (1008) – 0,7%, żyto (1002) – 0,4%. W 2006 roku udział zbóż w światowym eksporcie ogółem wynosił 0,41%, natomiast w 2011 roku było to 0,64%. Tendencja wzrostowa wskaźnika CPI przełożyła się także na wzrost wartości eksportu zbóż na świecie. W tym ostatnim przypadku można wskazać dwa szczyty, tj. lata 2008

i 2011, przy czym średnia roczna zmiana w latach 2007-2011¹¹ dla wartości eksportu zbóż ogółem wynosiła 7%, a zmiana między 2010-2011 w ujęciu jednorocznym wyniosła 39% (dla 1001 – 6% i 45%; 1005 – 9% i 47%; 1006 – 12% i 19%; 1003 – 1% i 45%; 1007 – -2% i 38%; 1004 – 1% i 41%; 1008 – 13% i 19%; 1002 – -1% i 18%). W ujęciu ilościowym w latach 2007-2011 zmiany w eksporcie poszczególnych zbóż nie były już tak znaczące. I tak wyniosły kolejno dla: 1001: 3%; 1002: -2%; 1003: 2%; 1004: 0%; 1005: 1%; 1006: 3%; 1007: -8%; 1008: 7%.

Rys. 2. Wartość eksportu głównych zbóż* w latach 2006-2011 (w mld USD)

* pszenica i meslin (kod CN: 1001); kukurydza (kod CN: 1005); ryż (kod CN: 1006); jęczmień (kod CN: 1003); zboża (kod CN: 10).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://www.trademap.org/tm_light/Country_SelProduct.aspx (pobrano 10.02.2013).

W 2011 roku do liderów światowego eksportu zbóż (kod CN 10) należały: USA, Francja, Argentyna, Australia, Kanada, Tajlandia, Indie, Rosja, Brazylia, Ukraina (w porównaniu do 2006 roku z pierwszej dziesiątki największych eksporterów wypadły Niemcy, a pojawiła się Brazylia). Natomiast do największych światowych importerów zbóż należały kolejno: Japonia, Meksyk, Egipt, Indonezja, Korea Płd., Algieria, Włochy, Arabia Saudyjska, Hiszpania i Niemcy (w porównaniu do 2006 roku krajem, który pojawił się w zestawieniu, i to na jednej z najwyższych pozycji, był Egipt, na dalsze miejsca przesunęły się Nigeria i Brazylia). Do krajów, które miały największe nadwyżki w bilansie handlowym zbóż w 2011 roku, należały: USA, Francja, Argentyna, Australia, Kanada, Tajlandia, Indie, Rosja, Ukraina i Pakistan.

¹¹ Tendencja rozwojowa (linia trendu) wyznaczona metodą najmniejszych kwadratów (serie danych w wartościach nominalnych USD).

W tabeli 2 przedstawiono liderów eksportu zbóż w poszczególnych kategoriach w latach 2006-2011. W przypadku zbóż podstawowych dla wyżywienia ludzi (pszenica, ryż, kukurydza) do liczących się graczy na międzynarodowym rynku zaliczono przede wszystkim kraje wysoko rozwinięte (USA, Francja, Kanada, Australia, Niemcy, Wielka Brytania, Węgry, Włochy) oraz niektóre kraje rozwijające się (Brazylia, Rosja, Chiny, RPA, Tajlandia, Pakistan, Argentyna). To te państwa należy traktować jako kraje duże, tzw. dawców cen na międzynarodowym rynku zbóż.

Tabela 2. Dziesięciu największych eksporterów zbóż w latach 2006-2011** (w ujęciu wartościowym; w USD)

Pszemica i meslin (1001)*	USA, Francja, Kanada, Australia, Rosja, Argentyna, Niemcy, Ukraina (2006, 2008-2011), Brazylia (2011), Pakistan (2011), Kazachstan (2006-2010), Wielka Brytania (2006-2010), Chiny (2007).
Żyto (1002)*	Niemcy, Kanada, Dania (2008-2011), Polska, Rosja (2007, 2011), Szwecja (2007, 2010-2011), Francja, Litwa (2007-2009, 2011), Czechy (2006-2007, 2009-2011), Łotwa (2007-2011), Holandia (2006, 2009-2010), Ukraina (2006, 2010), Słowacja (2006), Włochy (2006, 2008), Austria (2006, 2008-2009), Węgry (2007).
Jęczmień (1003)*	Francja, Australia, Niemcy, Argentyna (2008-2011), Ukraina, Rosja, Kanada, Dania, Wielka Brytania (2006-2007, 2009-2011), Rumunia (2008-2011), Turcja (2006), USA (2006-2008), Hiszpania (2007).
Owies (1004)*	Kanada, Finlandia, Szwecja, Chile, Australia, Francja, Irlandia (2010-2011), Hiszpania (2007, 2009-2011), Holandia (2011), Niemcy (2006-2009, 2011), Polska (2006-2007), USA (2006, (2008-2010), Wielka Brytania (2006-2010), Łotwa (2008).
Kukurydza (1005)*	USA, Argentyna, Brazylia, Francja, Ukraina, Węgry, Indie (2007-2011), RPA (2008-2011), Rumunia (2009-2011), Serbia (2006, 2009-2011), Chiny (2006-2007), Niemcy (2006-2008), Paragwaj (2006-2007), Kanada (2008).
Ryż (1006)*	Tajlandia, Indie, Wietnam, USA, Pakistan, Włochy, Brazylia (2008, 2011), Urugwaj, Chiny, Argentyna (2011), Australia (2006), Belgia (2006-2007, 2009), Emiraty Arabskie (2007-2008, 2010), Egipt (2009).
Sorgo (1007)*	USA, Argentyna, Francja, Chiny, Australia, Sudan (2008, 2011), Indie (2007-2011), Ukraina (2006, 2008-2011), Etiopia (2010-2011), Niemcy (2011), Holandia (2006-2009), Brazylia (2006-2007), Belgia (2006-2009), Włochy (2006), Hiszpania (2007), Kenia (2010), Egipt (2010), Dżibuti (2009).
Gryka, proso i ziarno mozgi (1008)*	Kanada, Chiny, USA, Boliwia (2007-2011), Indie, Niemcy, Francja, Polska (2009-2011), Peru (2011), Belgia (2006-2008, 2010-2011), Mali (2006), Holandia (2006-2008), Węgry (2006, 2010), Tajlandia (2007-2008), Litwa (2009), Ukraina (2009).

* według kodów CN; ** uszeregowani według wartości z 2011 roku; w nawiasach wskazano lata, w których dany kraj był zaliczany do dziesięciu największych eksporterów poszczególnych zbóż.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://www.trademap.org/tm_light/Country_SelProduct.aspx (pobrano 10.02.2013).

4. Handel międzynarodowy zbożem w krajach LIFDC

W analizach dotyczących skutków kryzysu żywnościowego wskazuje się, że jego negatywne efekty w największym stopniu odczuły kraje najsłabiej rozwinięte, a w szczególności kraje uzależnione od importu żywności (głównie w kategorii żywności podstawowej, m.in. zbóż). Zgodnie z klasyfikacją FAO, kraje, które mają największe problemy z wyżywieniem swej społeczności, to tzw. państwa należące do grupy LIFDC (zob. tab. 3). Kryteria, które są uwzględniane przy ich wyznaczaniu, to: PKB *per capita*, pozycja netto kraju w handlu żywnością (m.in. w kategorii zbóż) oraz tzw. samowykluczenie (wykreślenie z listy LIFDC; dokonuje się go na prośbę

Tabela 3. Kraje należące do grupy LIFDC w latach 2006-2013

AFRYKA		AZJA	
eksporterzy netto ropy*	pozostałe	eksporterzy netto ropy*	pozostałe
Kamerun (41,2%), Czad (95,6%), Kongo (77%), Demokratyczna Republika Kongo (20%), Nigeria (84,6%), Sudan (93,5%)	Egipt, Maroko (2011), Burundi, Komory, Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Kenia, Rwanda, Somalia, Tanzania, Uganda, Angola (2011), Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mozambik, Suazi, Zambia, Zimbabwe, Benin, Wybrzeże Kości Słoniowej, Ghana, Gwinea, Liberia, Sierra Leone, Togo, Burkina Faso, Republika Zielonego Przylądka (2009), Gambia, Gwinea Bisau, Mali, Mauretania, Niger, Senegal, Republika Centralnej Afryki, Gwinea Równikowa (2011), Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	Turkmenistan (2012; 76,3%**), Irak (99,6%), Syria (2013; 49,3%), Jemen (64%)	Armenia (2011), Azerbejdżan (2011), Gruzja (2013), Kirgizja, Tadżykistan, Uzbekistan, Bangladesz, Bhutan, Kambodża, Chiny (2011), Indie, Indonezja, Korea Płn., Laos, Mongolia, Nepal, Pakistan (2012), Filipiny, Sri Lanka, Timor Wschodni (2013), Afganistan
AMERYKI		EUROPA	
eksporterzy netto ropy*	pozostałe	Albania (2009), Białoruś (2009), Bośnia i Hercegowina (2009), Mołdawia (2009-2013)	
Ekwador (2009; w 2008 – 56%)	Haiti, Honduras, Nikaragua,		
OCEANIA			
Kiribati, Papua-Nowa Gwinea, Wyspy Salomona, Tonga (2009), Tuvalu (2012), Vanuatu (2012)			

Uwagi: * eksporterzy netto ropy, kraje, których udział ropy (kod CN: 2709) w eksporcie ogółem tego kraju jest większy niż 20% (oraz mają dodatni bilans w handlu ropą), w nawiasie podano wartość udziału eksportu ropy w eksporcie ogółem tego kraju w 2011 roku; ** gaz ziemny (kod CN: 2711), w nawiasach rok wykreślenia z listy krajów LIFDC.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.fao.org/countryprofiles/lifdc/en/>; <http://www.fao.org/giews/english/cpfs/index.htm#2006> (pobrano 10.02.2013).

kraju, który spełnia dwa powyższe kryteria i zgodnie z nimi powinien być zaliczony do tej grupy)¹². W 2013 roku do grupy tej zaliczano 62 kraje (32 kraje z Afryki, 3 z Oceanii, 3 z obu Ameryk i 17 z Azji). Z kolei w 2006 roku było ich 82 (Afryka – 44, Azja – 25, Oceania – 6, obie Ameryki – 4, i Europa – 3).

Ciekawym zjawiskiem jest, że wśród krajów LIFDC (por. tab. 3) znajdują się państwa będące eksporterami netto ropy. Może to sugerować, że wpływy z eksportu ropy pozwalają pokryć rosnące wydatki związane ze wzrostem wartości importu żywności, w tym zbóż¹³. Z drugiej jednak strony uzależnienie od eksportu ropy może skutkować monokulturową strukturą gospodarki i brakiem potencjału (kapitału ludzkiego), który w optymalny sposób zagospodarowałyby nadwyżki w bilansie handlu tym dobrem. Na szczególną uwagę zasługuje w tym kontekście Pakistan, który w 2012 roku został skreślony z grupy LIFDC. Kraj ten w latach 2006-2011 należał do liderów światowego eksportu ryżu (w 2011 roku był piątym eksporterem na świecie), w 2011 roku znalazł się również wśród największych eksporterów pszenicy i meslinu (por. tab. 2). Ponadto kraj ten w latach 2006, 2010 i 2011 znajdował się w gronie dziesięciu posiadających największe nadwyżki w bilansie handlowy zbożem¹⁴ (dla trzynastu krajów z grupy LIFDC był jednym z głównych dostawców ryżu)¹⁵.

Do analizy wpływu światowego wzrostu cen żywności na handel międzynarodowy zbożem oraz na liczbę niedożywionych¹⁶ wybrano dwanaście krajów z grupy LIFDC (zob. tab. 4). Uwzględniono kraje, które znalazły się w pierwszej 25 największych importerów zbóż w 2011 roku (kod CN: 10) oraz te, które miały ponad 40-procentowy udział ludności niedożywionej w ogóle swojej populacji. Do pierwszej grupy weszły: Egipt, Indonezja, Nigeria¹⁷, Irak¹⁸ i Bangladesz, do drugiej: Burundi, Korea Płn., Erytrea, Etiopia, Haiti, Mozambik i Zambia.

W większości tych państw udział niedożywionych w populacji ogółem zmalał, z wyjątkiem Nigerii, Bangladeszu i Burundi, przy czym w tym ostatnim kraju w latach 2010-2012 liczba niedożywionych wynosiła 73% ludności kraju (Erytrea była drugim krajem na świecie w tym zestawieniu).

Należy zwrócić ponadto uwagę na średnioroczny wzrost wartości importu w latach 2007-2011 w takich krajach, jak Egipt, Nigeria, Indonezja i Etiopia, który wy-

¹² Szerzej: <http://www.fao.org/countryprofiles/lifdc/en/> (pobrano 16.03.2013).

¹³ Interesująca może być analiza powiązań między światową ceną ropy a ceną surowców rolnych.

¹⁴ W 2011 roku Pakistan był dwunastym eksporterem zbóż na świecie. Główne rynki zbytu to: Zjednoczone Emiraty Arabskie, Bangladesz, Kenia, Afganistan, Malezja, Jemen, Oman, Arabia Saudyjska, Katar, Sri Lanka.

¹⁵ http://www.trademap.org/tm_light/Country_SelProductCountry.aspx (pobrano 16.03.2013).

¹⁶ O terminologii związanej z niedożywieniem: <http://www.fao.org/hunger/en/> (pobrano 16.03.2013). Szerzej o stanie niedożywienia na świecie w: FAO, *The State of Food Insecurity in the World. Economic growth is necessary but not sufficient to accelerate reduction of hunger and malnutrition*, Rome 2012.

¹⁷ Eksporter netto ropy.

¹⁸ Jak wyżej.

Tabela 4. Główne tendencje w handlu zbożem oraz liczba niedożywionych w krajach LIFDC w latach 2007-2011

Kraj	Udział w światowym imporcie zbóż w 2011 (w %)	Miejsce w światowym imporcie zbóż w 2011	2011			Roczny wzrost wartości importu 2007-2011 (w %)	Roczny wzrost wartości importu 2010-2011 (w %)	Liczba populacji (w mln)		Liczba niedożywionych (w mln)		Udział niedożywionych (w %)	
			import (w mld USD)	bilans handlowy (w mld USD)	główni dostawcy oraz ich udział w imporcie zbóż (w %)			2007-2009	2010-2012	2007-2009	2010-2012	2007-2009	2010-2012
Egipt	4,21	3	5	-4,97	USA (37,3%), Rosja (19%), Argentyna (11,4%)	20	44	78,3	82,5	b.d.	b.d.	<5	<5
Nigeria	2,08	12	2,47	-2,47	USA (48%), Tajlandia (31,3%)	21	50	150,7	162,5	11	14	7	9
Bangladesz	1,32	25	1,56	-1,56	Tajlandia (22,3%), Kanada (20,4%), Pakistan (18,3%), Indie (16,5%), Australia (10,4%)	13	47	145,5	150,5	23	25	16	17
Indonezja	4	4	4,75	-4,74	Australia (29,5%), Wietnam (19,9%), Tajlandia (11,7%)	21	120	234,9	242,3	28	21	12	9
Irak	1,35	24	1,6	-1,6	USA (34,2%), Australia (24%), Tajlandia (19,3)	8	88	29,8	32,7	8	9	26	26
Burundi	0,01	162	0,01	-0,01	USA (25,7%), Tanzania (21,6%), Brazylia (19%), Japonia (14,6%)	14	17	7,9	8,6	6	6	72	73
Korea Płn.	0,11	99	0,13	-0,13	Chiny (80,2%), Rosja (11,7%)	0	100	24,1	24,5	10	8	40	32
Erytrea	0,03	148	0,03	-0,03	Rosja (49,7%), Niemcy (48,5%)	17	12	4,9	5,4	3	4	69	65
Etiopia	0,4	55	0,47	-0,45	Rosja (41,6%), USA (28,3%)	21	26	79,5	84,7	35	34	44	40
Haiti	0,2	76	0,23	-0,23	USA (73,8%), Brazylia (16,8%)	2	20	9,7	10,1	5	5	47	45
Mozambik	0,26	69	0,31	-0,3	Tajlandia (24,3%), Australia (13,5%), USA (12,9%), Pakistan (11,6%)	6	107	22,3	23,9	9	9	40	39
Zambia	0,01	161	0,02	0,18	RPA (60,2%), Brazylia (13,4%)	-14	84	12,4	13,5	6	6	48	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://www.trademap.org/tm_light/Country_SelProduct.aspx (pobrano 12.03.2013) oraz <http://www.fao.org/hunger/en/> (pobrano 12.03.2013).

niósł 20% i więcej. Jednocześnie wartość importu zbóż w tych krajach gwałtownie wzrosła między 2010 a 2011 rokiem (za ten gwałtowny wzrost była odpowiedzialna głównie niekorzystna sytuacja na międzynarodowym rynku pszenicy). Rekordowy wzrost wartości importu zbóż odnotowały w tym czasie: Indonezja – 120%, Mozambik – 107%, Korea Płn. – 100%, Irak – 88%, i Zambia – 84%. Warto również zwrócić uwagę na głównych dostawców zbóż do tych krajów. Dla siedmiu z tych krajów USA są najważniejszym eksporterem, gdzie udział tego państwa w imporcie zbóż ogółem tych krajów przekraczał 25% (z wyjątkiem Mozambiku), a w przypadku Haiti było to aż 73,8%. Podobna sytuacja występowała w przypadku Korei Płn. i dostaw z Chin.

5. Podsumowanie

Analiza danych dotyczących wymiany międzynarodowej zbóż krajów LIFDC pozwala stwierdzić, że import tych krajów jest wysoce skoncentrowany, co oznacza, że są one uzależnione od zakupów wyłącznie od kilku krajów-dostawców. Najczęściej są to liderzy w eksporcie zbóż na świecie, którzy w ten sposób określają poziom cen międzynarodowych. W obliczu światowego wzrostu cen żywności, w tym zbóż, kraje te w największym stopniu zyskały na wahaniach, co potwierdza stan ich nadwyżek w bilansie handlowym zbóż.

Bez wątpienia wysoki wzrost cen w latach 2006-2011 negatywnie wpłynął na bilans handlowych krajów LIFDC oraz nie poprawił znacząco sytuacji pod względem liczby niedożywionych w tych państwach. Być może światowy kryzys żywnościowy będzie impulsem do tego, aby zwrócić większą uwagę na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i samowystarczalności żywnościowej na poziomie krajowym.

Literatura

FAO, The State of Food Insecurity in the World. Economic growth is necessary but not sufficient to accelerate reduction of hunger and malnutrition, Rome 2012.

Headey D., Fan S., *Reflections on the Global Food Crisis, How Did It Happen?, How Has It Hurt?, And How Can We Prevent the Next One?*, Research Monograph 165, International Food Policy Research Institute (IFPRI), Washington DC 2010, <http://www.ifpri.org/sites/default/files/publications/rr165.pdf>.

<http://www.fao.org>.

<http://www.trademap.org>.

IFPRI, Concer Worldwide and Welthungerilfe, *Global Hunger Index. The Challenge of Hunger: Timing Price Spikes and Excessive Food Price Volatility*, Bonn, Washigton, DC, Dublin 2011.

INTERNATIONAL CEREAL TRADE IN LOW-INCOME FOOD-DEFICIT COUNTRIES IN THE CONTEXT OF THE WORLD FOOD PRICE SURGE 2006–2011

Summary: World food price surge between 2006–2011 is seen as the main reason why the number of undernourishment has stayed on a relatively high level. The highest increase was identified on the cereals market (especially between 2010–2011). This development also influenced household budgets in countries which depend on the imports of these goods. The main goal of the paper is to present dominant tendencies in the international cereals trade between 2006–2011. The author took a closer look on the group of Low-Income Food-Deficit Countries.

Keywords: Low-Income Food-Deficit Countries, international cereals trade, world food price surge.